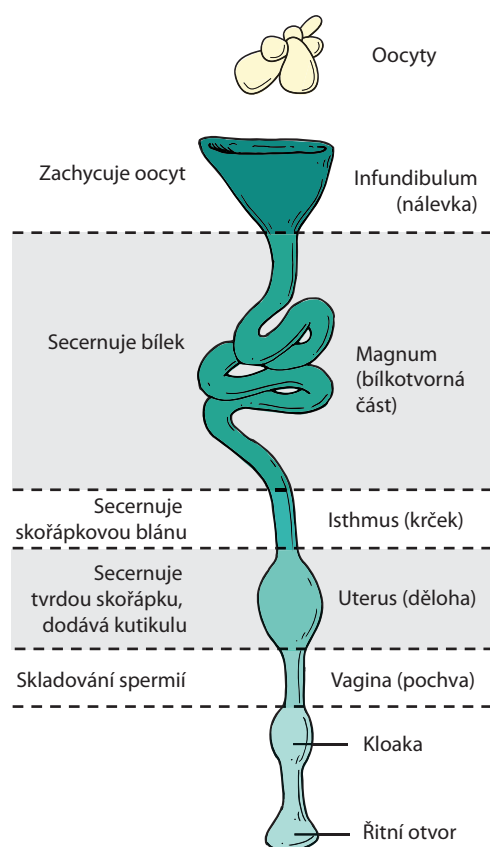

OBRÁZEK 15-27 Pět funkčních částí vejcovodu nosnice (nálevka – *infundibulum*, bílkotvorná část – *magnum*, krček – *isthmus*, děloha – *uterus* a pochva – *vagina*).

rápky dostává pigment (vejce s hnědou skořápkou). Uterovaginální svalový svěrač je útvarem ležícím na rozhraní mezi dělohou a pochvou. Vejcovod je zakončen pochvou napojenou na kloaku. V pochvě už je vejce kompletní. Funkcí pochvy je pravděpodobně prodloužené uschování spermií ve zvláštních žlázách (přídavných žlázách) u slepic. U krůt jsou žlázy přechovávající spermie uloženy v nálevce vejcovodu. Uschování spermií a udržení jejich fertilizační kapacity je u slepic možné 7–14 dnů, u krůt je to 40–50 dnů. Přehled fází tvorby slepičího vejce je uveden v *tabulce 15-4*.

U samic ptáků se pouze malé množství ovariálních folikulů, přítomných při vyklubání, vyvine až do ovulace.

Nedozrálé folikuly ptáků obsahují oocyty obklopené granulózními buňkami. Pokračují ve vývoji do plně vyvinutých zralých folikulů, které jsou zřetelně větší, neboť obsahují žloutkový materiál. Hlavní žloutkový materiál je ukládán do folikulu během jeho rychlé růstové fáze (posledních 7–11 dnů před ovulací). Tvorba **žloutkových proteinů** a **lipidů** probíhá v játrech, odkud jsou krví transportovány do vaječníků. Ukládání žloutku do dozrávajícího folikulu je zakončeno kolem 24 hodin před ovulací. Žlutý vaječný žloutek je směs vody, lipidů, proteinů a mnoha složek přítomných jen ve velmi malém množství, včetně vitamínů a minerálních látek. Žloutek je jediný nutriční zdroj pro vyvíjející se embryo,

TABULKA 15-4 Tvorba slepičího vejce

ÚSEK VAJEČNÍKU	DĚLKA V CM*	FUNKCE	DĚLKA SETRVÁNÍ VEJCE
Infundibulum	7–8	Zachycení ovulovaného vejce místo oplození	15 minut
Magnum	30	Sekrece bílku	3 hodiny
Isthmus	10	Sekrece podskořápkových blan	asi 1 hodinu
Uterus	12	Vstup tekutiny do vejce Rozvrstvení bílku Produkce skořáčky Sekrece skořápkových pigmentů	20 hodin
Vagina	12	Přechovávání spermií, transport vejce	1 minutu

* Délka úseků se liší podle velikosti slepice a značně se mění v závislosti na uvolnění nebo smrštění svalové stěny jednotlivých úseků.

Převzato a upraveno z Burke WH. Avian Reproduction. In: Swenson MJ, Reece WO, eds. *Dukes' Physiology of Domestic Animals*. 11th edn. Ithaca, Ny: cornell university Press, 1993.